

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI (org.nr. 985002967) 31.12.24

Høring om reinvestering av SK1 og SK2

NKPs standpunkt er at strøm er en samfunnsmessig ressurs, og et gode for innbyggere, næringsliv og øvrige brukere i Norge. Det betyr at vi må gjenvinne politisk kontroll over krafta, for at strøm skal være – som det omtales i Hurdalsplattformen – «Tilgang på rikelig med ren og rimelig kraft har i årtier vært den norske industriens fremste konkurransefortrinn. Regjeringen vil at dette også i fremtiden skal være fortrinnet for norsk industri og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet».

Det er i dag en utvekslingskapasitet mellom Norge og Danmark på 1700 MWh, noe som tilsvarer om lag 14–15 TWh årlig. De to eldste kablene SK1 og SK2, har en samlet utvekslingskapasitet på 500 MWh – eller om lag 4,4 TWh, må snart skiftes ut. En annen løsning er at kablene ikke fornyes, noe som vil redusere utvekslingskapasiteten mellom Norge og øvrige land fra om lag 80 TWh til 75,6 TWh årlig, når de to nevnte kablene går ut av bruk. Økt utvekslingskapasitet mellom de fem strømregionene i Norge vil, så lenge strøm omsettes fritt, kun medføre at alle regioner får importert europeiske priser.

Stortingets utredningsseksjon og Energikommisjonen påpeker at utvekslingskapasiteten mellom Norge og utlandet er mye større enn behovet. Den var de første årene etter 2000-skiftet på om lag 45 TWh. Med totalt fire nye kabler til Nederland i 2008, Danmark i 2014 samt Storbritannia og Tyskland i 2020/2021 ble denne økt til om lag 80 TWh. I høringssvaret synliggjør vi at Norge på det meste har importert om lag 15 TWh, noe som var tilfelle i 2004. Så forsyningssikkerheten er mer enn ivaretatt. Samlet utveksling – import og eksport – har i perioden fra 1993 til 2022 aldri oversteget 50 prosent av kapasitet. Ifølge NVE har Norge omtrent 1400 innsjøer som er regulert til kraftproduksjon. Total lagringskapasitet er i overkant av 87 TWh, noe som kan bidra til å sikre kraft ved senere behov. Dette stiller Norge i en unik situasjon.

Den høye utvekslingskapasiteten, som gir prissmitte, samt at strøm omsettes på børs hvor høyeste bud setter prisen uavhengig av produksjonskostnad, er – sammen med den store utvekslingskapasiteten – hovedårsakene til de høye strømprisene i Norge. NKP vil også peke på at de høye strømprisene spesielt rammer de med lavest inntekter – og fjerner spesielt den kraftkrevende industriens konkurransefortrinn.

Strømprisutvalget argumenter med behovet for permanent overskuddskraft for å få prisnivået i Norge ned. Løsningen skal da være å øke kraftproduksjonen i Norge betydelig. NKP viser til at Norge har produsert mer kraft enn forbruket de fjorten siste årene, med ett unntak i 2019 hvor produksjonen og forbruket var på samme nivå.

For at prisnivået på strøm i Norge skal frikobles fra europeiske priser har NVE beregnet at vi i Norge må ha et kraftoverskudd på minst 40 TWh, fordi utvekslingskapasiteten er så stor. Dette vil i så fall kunne bety en voldsom kraftutbygging.

Når det kommer til norsk forsyningsikkerhet, altså kapasitet for import av strøm, så viser statistikken at Norge hadde en brutto import av strøm i 2004 på om lag 15 TWh, mens netto import var om lag 12 TWh. Dette tilsvarte henholdsvis om lag 33 og 26 prosent av utvekslingskapasitet. NKP konkluderer derfor med at de nye kablene utover på 2000-tallet ikke var nødvendig for norsk forsyningsikkerhet. Norge har siden 2004 aldri importert mer strøm enn det som ble gjort i det året.

Energi kommisjonen redegjør i sin rapport for mulig ny kraftproduksjon og energieffektivisering fram til 2030. Ifølge Kommisjonen er det realistisk med følgende:

- Energieffektivisering i industrien, 1–5 TWh
- Energieffektivisering i bygg i forhold til energibruken i 2015, 15–20 TWh
- Økt bruk av fjernvarme, 2–4 TWh
- Økt bruk av varmepumper, 6–11 TWh
- Høyere produksjon av vannkraft ved opprusting og utvidelse, 5–10 TWh
- Vindkraft på land, 5–10 TWh
- Havvind satt i produksjon, 5–20 TWh
- Solkraft, 5–10 TWh

Samla utgjør dette fra 44 til 90 TWh i økt produksjon og redusert behov for energi.

Prisområde N02 (Sør) er grunnet stor overføringskapasitet sterkt knyttet til europeiske land, og dermed i stor grad utsatt for prissmitte. Dette har vi sett mange eksempler på de seineste åra. Ved å ikke erstatte SK1 og SK2 vil den samlede eksport- og importkapasiteten gå ned, noe som vil føre til lavere strømpriser i regionen. Dette vil være til fordel for befolkning og næringsliv. Siden EØS-avtalen setter klare begrensninger på støtteordninger til næringslivet – blant annet i form av kompensasjon for høye strømpriser – har de høye strømprisene medført, og medfører, at konkurransefordelen norsk næringsliv har hatt i lavt prisnivå er blitt borte.

NKP sitt syn er at SK1 og SK2 ikke fornyes.

Runa Evensen, leder NKP

Terje Bjørlo, leder NKPs EU/EØS-utvalg